

Februári egymondatok

Február 1.

Hidegfront jött; eső és szürkéség. Az alattunk lakó néni reggel óta hisztériásan zokog. „Életallergiás”, mindenre érzékeny. Nemrég temette el a férjét. Túl a kilencvenen, egyedül maradt egy belvárosi lakásban. Már veszekednie sincs kivel, pedig az előrejelzések szerint nehéz nap vár a frontérzékenyekre.

Helló február! – hóvirágos giccsképek és szívecskés grafikák futnak a Facebookon.

Február 2.

Egy roppant szórakoztató vita bontakozott ki a közösségi médiában a Kincskereső kisködmön kapcsán arról, hogy jó-e 10 év körüli gyerekeket traumatizálni ilyen nyomasztó irodalommal. Bogyóésbabócások csaptak össze Harry Potter-fanokkal, konzervatív „nyelvművelő” szülők a „libsi” értelmiséggel. Mintha ez is valami harcos politikai mérkőzés lenne, amit meg kell nyerni valakinek, és csak egy igazság létezne. (Remélem, hogy nem a rózsaszínű pónik győznek.)

Nem tagadom, annak idején, az én lelkivilágomnak sem esett jól a Kincskereső „torokgyíkos” része. Sőt, visszagondolva más könyvek sem. Szinte mindig sírtam a Cinege cipőjén, de Csipike is rendszeresen megríkatott, mert gonosz lett. Az viszont biztos, hogy traumatizált nem a Móricz-szövegektől lettem. Néhány matektanár hatékonyabb munkát végzett e téren...

Február 3.

Ha szombat, akkor délelőtti kávézás és lézengés a piacon! Tél végén mindig kevés az árus és a portéka. A zöldségek, gyümölcsök elfogytak, a maradék rohad, vagy pudvásodik. A dió kilója 5000, de legalább még egészséges agyvelő formája van. Veszek 40 dekát... a sárgabaracklekvárt a farsangi fánk helyett inkább a zserbó tészájára kenem.

Február 4.

A globális felmelegedés egyik pozitívuma, hogy egész évben bicikliszezon van. Frissítő 32 kilométeres tekerés a gyér napsütésben. „Tavaszi szél vizet áraszt” hangulatom lett.

Február 5.

Önmagamat szerkesztem. Egészen pontosan a blogom cikkeiből egy leendő kiadványt (ha összejön). Online-ból offline-t; vagyis hagyományos könyvet. Több mint tíz év anyaga, végtelennek tűnő szövegek, több ezer fotó. Kemény munka, majdnem tudathasadásos állapot. Előjött a szerkesztői szigor, közben a szívem szakad meg, hogy mennyi minden nem fér majd el a kötetben. Milliónyi emlék, érzés kavargó a fejemben, lelkemben. De kíméletlen vagyok, mert ennyi év után már látom, hogy hol terjengős a korábbi szöveg, hol van felesleges duma, ami anno valamiért fontosnak tűnt. Eddig nem is nagyon gondoltam bele, hogy egész más online térben mozogni egy kulturális/utazós bloggal, mint nyomtatásban. Az előbbinél bejegyzések követik egymást random, most meg szerkezetet, keretet kell adni egy könyvnek. Muszáj tömöríteni és időnként „húzni magamból”. Úgy látszik eljött az idő(m), hogy önkritikát gyakoroljak.

Február 6.

Szerveződik egy képzőművészeti terepasztal-beszélgetések elnevezésű előadássorozat. Miután a NAT-ból kivezették a művészettörténetet, sokan felháborodtak (és felbátorodtak), teljes joggal. Nagyon vicces ez a terepasztal név, de az is, hogy Utóvéd a program fő címe, mondván hogy „a visszavonulást utóvéd-csapatoknak kell biztosítania, nehogy minden elvesszen”. Nem gondoltam volna, hogy a művtöréből egyszer valamiféle underground dolog lesz (ráadásul az előadások helyszíne is a Club PopUp Underground). Olyan '80-as évek feelingje van az egész kezdeményezésnek. Drukkolok nekik, írtam is egy kis beharangozó cikket.

Február 7.

Ma egy múzeumi rendezvényen voltam, ahol bemutattak egy restaurált festményt Apponyi Alberttről, melyet Laczkó Gyula helyi festőművész készített 1933-ban. A kép a kommunizmus alatt évtizedekig a múzeum-épület padlásán kallódott feltekercselve, elfelejtve. Véletlenül akadtak rá a

ház közelmúltbeli felújításakor. A bemutató közben eszembe jutott, hogy gimnazista koromban voltam egy diákújságíró-táborban Kaposváron, ahol megismerkedtem Apponyi Albert ükunokájával. A velem egykorú lány szintén nagyon érdeklődött az újságírás iránt. Mint kiderült, felmenői közül többen is ezt a szakmát űzték.

Vicc, de mire hazaértem a rendezvényről, Anyukám küldött egy fotót annak az újságnak a címlapjáról, amit a kaposvári tábor végén készítettünk. Éppen kerestem valamit, és közben rábukkant erre is. (A közeli hozzátartozóim szerint van hajlamom boszorkányságra.)

Február 8.

Néhány hónapja elkezdtem olaszul tanulni. A mai órán az allegro (vidám, élénk) szó kapcsán sikerült eljutnunk egy olasz indie-pop zenekarig. A nevükön jól szórakoztam: Tre allegri ragazzi morti (Három boldog halott fiú). Úgy látszik az olaszok az alternatív „szomorúzenébe” is csempésznek valami dolce vita-t. De persze a névről rögtön eszembe jutott ef.Zámbó István képzőművész is, akivel nemrég beszélgettem egy kiállítás kapcsán. Hiszen neki meg Happy dead band-je volt. Lehet, hogy az olasz banda dadaista is egyúttal? Ha már a YouTube-on kóboroltam olaszóra után, rákerestem az Allegro Barbarora. Egy nagyon érdekes felvételre akadtam a '80-as évekből: Lendvai Ernő zenetörténész, zenetudós, és felesége, Tusa Erzsébet zongoraművész egy 1942-ből fennmaradt filmfelvételt próbáltak „szinkronizálni”. A hangsáv nélkül megmaradt filmtekercsen Bartók Béla az Allegro Barbarot játszotta, és a két magyar zenei szaktekintélynek a kézjáték alapján kellett túpontosan visszaadni Bartók-játékát; analizálva a mozdulatait. Hát, majdnem megbukott a projekt, pedig látszólag gyerekjátéknak tűnik.

Mindebből az látszik, hogy egy átlagosnak induló, csütörtök reggeli olaszórából nagyon különös zenei kalandozások lehetnek. Ha már egy dalamos nyelvről van szó.

Február 9.

Szép nap ez a mai: végre elbontják a jégpályát a főtérről! Tudom, hogy sokan szeretnek korcsolyázni az adventi vásár alatt, de számomra valamiért izonyatosan nyomasztó ez a jégpálya. Klausztofóbiám lesz, ha ránézek. Biztos azért, mert a tér eleve túlszűfolt, a karácsonyi időszakban ez hatványozódik. A pálya dizájnját igénytelennek találom, az egész olyan, mint egy

nagy és fölösleges bútordarab a szoba közepén (vagy szélén, de ez mindegy is). Állandóan kerülgetni kell. Most végre kiszabadulunk a jég vizuális fogságából! A bontást minden évben amolyan télűző rítusként élem meg.

Február 10.

Mind a ketten lemondtak... de nincsenek illúzióim...

Február 11.

A kitartás és a konokság kevés ahhoz, hogy egy ember megművelje Dánia kietlen lápvidékét. Persze vannak részsikerek, hiszen a krumpli szinte bárhol megterem. Viszont az emberi lélek sivárságával, a hatalmi gőg okozta jellemtorzulásokkal, na és a sztereotípiákkal a talajnál is nehezebb kezdeni valamit. Szinte megművelhetetlen terepre téved, aki megpróbálja.

Rég láttunk ennyire kegyetlen és ennyire emberi filmet, mint A fattyú. Mads Mikkelsen-nél pedig nem is találhattak volna jobb főszereplőt. (A mozi után muszáj volt innunk valami „erőset” a nyomasztó álmok ellen.)

Február 12.

Nagyon régen volt olyan nap, hogy nem a kormányzati kommunikációs gépezet tematizálta a közbeszédet.

... a partizán szó új értelmet nyert...

Február 13.

Mérni kell az olvasói igényeket, minél több adatot be kell gyűjteni a felhasználóktól, hogy kedvezni tudjunk nekik. A keresőmotoroknak tetsző szöveget (tartalmat) kell szolgáltatni. Olyan témákról kell írni, amikre korábban már sokan kattintottak, stb., stb.

Egy szakmai találkozón ültem reggel, hallgatva a fenti „varázsigéket” a hatékony újságírásról. Sok újdonság persze nem volt benne. A lényege számomra röviden az, hogy ha gagyit kérnek, gagyit kell adni, mert így tudjuk növelni a weboldalunk (és a hozzá kapcsolódó social media oldal) nézettségét, ismertségét. Vagyis a cél „a szellemileg minél lejjebb lenni” állapot elérése – teszem hozzá magamban. Erre az előadó még rá is tesz egy lapáttal: „Lehet azért mást is ajánlani az olvasóknak, például ha eddig többnyire sportot néztek, ajánlhatunk nekik egyszer-egyszer kultúrát is, hátha... aztán ha nem, hát nem.” Szerintem meg csak azért is! Bár lehet, hogy ez már tényleg szélfalóm-harc.

Azért felháborodtam kicsit ezen az ülésen, mert az fel sem merült, hogy a sajtónak valamiféle értékközvetítő szerepe is van. A műfaji sokféleségről, az újságíró kreativitásáról, egyéni stílusáról, a kritikai észrevételekről és azok minőségi megfogalmazásáról meg már nem is beszéllek.

Február 14.

Bálint-nap. Valentin-nap. Nem giccses formában, de azért mindig megünnepeljük Istókkal. Bórkóstolás tárlatvezetés a múzeumban, Bussay Dorottya borással. Majd könnyed vacsora: brokkolis pad thai tészta, grillezett lazac. Desszertnek csokoládé trüffel. Az egyikben meglepetés robbanós cukorka volt elrejtve, mintegy „fűszerként”. A gourmet- és a retró íz keveréke egészen feldobta a hangulatomat. Nem gondoltam, hogy a Kádár-korszak egyik kedvelt édességét egy 21. századi gasztro bár Valentin-napi menüjében látom (pontosabban érzem) viszont. Ezután ne legyen szerelmes az ember a multikulturalizmusba...?

Február 15.

Művészettörténet underground. Sok jó ember kis helyen is elfér. És jó sok ember érdeklődik a művészetek iránt, ha az nem hivatalos helyen van.

A Tejútrendszerből a fejed búbján lévő forgóig minden mindennel összefügg. Nem lepne meg, ha csigavonalakkal, vagyis logaritmikus spirálokkal álmodnék éjszaka.

Február 16.

Navalnij halott.

A Hősök terén tízezrek tüntetnek a gyermekbántalmazás ellen. (Közben gyertyák gyúlnak az orosz ellenzéki politikus emlékére.)

Mi meg a piac mögött hamarosan felavatjuk a várvédő katona zsáner-szobrát, az egykori vár megidézett bástyájával együtt. Mindezt egy új parkoló szomszédságában. Vagy annak dekorációs elemeként?

Őrült nap ez. Valamiért egész este az URH „Ismeretlen katona” című száma megy a fejemben.

Február 17.

Szomorú a februári erdő. Sár, szürkesség és tarvágás nyomai egy jó nagy szakaszon. Egyelőre madáracsicsérgés sincs, csak a varjak és a hollók köröznek

károgvá, hiszen a túraúttól nem messze van a szeméttelep. Mégis valami izgatott várakozás érződik a levegőben. Pár hét és a zöld különféle árnyalatai bekúsznak az erdei ösvényekre; előbb csak szerényen, halványan, aztán hirtelen telítődnek a színek. A hulladékhegyből kivillanó ipari tarkaságot meg elnyomja majd a dombok, völgyek hullámozó zöldje.

Addig is: cipőtakarítás, sársöprögetés.

Február 18.

Próbálok vasárnapi pihenésnek látszó tevékenységeket végezni. Olvasás, kicsi főzés, nagymosás. A háttérben megy a TV; már évek óta csak olyan csatornákat választok, ahol Poirot és Sherlock Holmes nyomoz. Maximum egy kis Tv-Paprika.

Délutánra szépen kisüt a Nap. A tegnapi gyalogtúrát megfejelem egy 37 kilométeres biciklizéssel. 368 méter szintemelkedés. A tempóval nem vagyok elégedett; de hát végül is pihenésről volt szó.

Február 19.

Magyartanár végzettséggel is rendelkező Anyukám ma kávézás közben megkérdezte, hogy hogy állok az „Egypercesekkel”. Mondtam neki, hogy minden groteskség ellenére, még nem sikerült örkényi magasságokba emelkednem, de az Egymondatokkal viszonylag jól haladok.

Február 20.

Tegnap itt volt Szeifert Natália egy író-olvasó találkozón. Azt mondta, hogy aki gondolkodik, az nem tud nem kritikus lenni a világgal. Ez az ő élethez való hozzáállása. Ezzel teljesen egyetértek. Annyit még hozzátennék, hogy aki kritikusan szemléli a világ dolgait, az általában nem bírja ki, hogy ne beszéljen róla. Sőt, tulajdonképpen örült nagy felelőtlenség csendben maradni.

Február 21.

„Ionizációs funkció bekapcsolva; a katalitikus és méhsejtes szénzsűrők aktív üzemmódban. A ventilátor közepes fokozatra állítva.” Tiszta sci-fi, pedig csak egy légtisztítót vettünk a lakásba. Van, amikor kifejezetten előnyös, ha a porszem a gépezetbe kerül.

Február 22.

Elvileg ma Gerzson névnap van, de a belpolitikában úgy látszik ez a Tamások napja lett.

Február 23.

A Viktoriánus-kor szokásai, vagy a 20. század modernitása; ponyva, vagy művészet; önéletrajzi ihletés és fikció aránya egy műben; anyai szerepek, vagy önmegvalósítás; a közel-keleti régészeti ásatások „illemtana” és szabályai a gyarmati időkben, majd a második világháború után. Mennyire szabadott kegyetlennek lenni egy krimiben a 20. század első felében? Na, és mi az a titokzatos Christie-trükk, amitől máig működnek a szerző könyvei?

Mennyi, mennyi izgalmas kultúrtörténeti kérdés. Most fejeztem be egy Agatha Christie életéről szóló könyvet, ami tulajdonképpen egy kalandos és elgondolkodtató utazás volt majdnem az egész 20. századon keresztül. A végén pedig egy szomorú statisztika arról, hogy a demencia jelei mennyire látványosan kimutathatók egy idős korban is aktív szerző esetében. A kutatók a megjelent krimik alapján kimutatták, hogy Agatha szókészlete drasztikusan leépült 70 kora fölött. Milyen drámai, hogy egy íróból az ötlet és a fantázia nem hal ki idős korban, csak már nem maradnak szavai, hogy minőségi módon kifejezze magát.

Február 24.

Szökőnapon egy barátunk invitálására elszöktünk Rijekába. Ez a nap tulajdonképpen nincs is. De a tengerillat és a napfény emléke mégis azt sejteti, hogy valóság volt.

Február 25.

Az olasz rendhagyó igék ragozásával azt hiszem, ma elszórazokom egy darabig. Még csak a jelen időnél tartunk, úgyhogy azt sajnos nem tudom olaszul ideírni, hogy lesz ez még nehezebb is.

Február 26.

Nem egy bonyolult film a Lefkovicsek gyászolnak. A sok klisé és kiszámítható jelenet ellenére mégis azt gondolom, hogy a családon belüli kulturális különbségekről, az évtizedes, ki nem beszélt konfliktusokról és a gyász feldolgozásáról kell beszélni ilyen könnyed, közérthető stílusban is. A film

műfaja viccesen „dramedy”, ami elég jól kifejezi azt a keserédes humort, finom iróniát, ami végig jelen van a vásznon.

Mire kijövök a matinéelőadásról, új köztársasági elnöke van az országnak. Nincs kedvem híreket olvasni.

Február 27.

Harmadszor megyek vissza a Rózsák terére, hogy lefotózzam a Kis makrancost. Vagy a fények nem jók, vagy elered az eső, vagy kígyózó kocsisor van a park körül, és az autóáradat belerondít a képbe. Most meg egy rakás kamasz bandázik a padon, pont abban a szögben, ahonnan jó lenne a kompozíció. Úgy látszik annyira nem szimpatizálok ezzel az átalakított térrel, hogy ő maga sem akarja, hogy lefényképezzem.

Február 28.

Színmintából kell választanom. Legszebb a sárga. De vajon melyik a legjobb árnyalat? Nem szeretném sem azt, hogy túl citromos, sem azt, hogy túl narancsos legyen a végeredmény. A limonádéba általában egy-egy arányban facsaram.

Február 29.

Ha nem lenne szökőév, már nem is kellene írnom. Nem terveztem sem patetikus, sem drámai befejezést. Happy endet sem. A ma esti művészettörténeti előadás után csak annyit mondok: a csendéletek nem azok, amiknek látszanak.